

Úvodní vzdělávací program

Workshop č. 7

Téma: Základní koncepty
pedagogiky

PIGGOY
Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

ÚVOD

Projektový tým projektu Piggy Bank vytvořil sérii osmi půldenních workshopů pro rodiče. Cílem workshopů číslo 1 až 6 je rozvíjet schopnosti finanční gramotnosti rodičů. Cílem workshopů číslo 7 a 8 je podpora rodičů v jejich roli zprostředkovatelů rodinného učení.

Vítejte u workshopu číslo 7!

Tématem tohoto workshopu jsou Základní koncepty pedagogiky. Po absolvování tohoto workshopu budou rodiče schopni:

- Uvědomit si význam výchovy a vzdělávání v rodině a jejich dopad na vzdělávání dětí.
- Rozšířit své pedagogické dovednosti na základě zkušeností sdílených ve skupině.
- Identifikovat alternativní vzdělávací přístupy k řešení náročných výchovných situací.
- Vyhodnotit využití různých forem pedagogiky v různých situacích.
- Využít ve vzdělávání praktické tipy a strategie související s pozitivním rodičovstvím.
- Přemýšlet o významu sebereflexe ve výchově a vzdělávání.

V průběhu workshopu budou mít účastníci navíc příležitost vyměnit si své vlastní praktické zkušenosti a pedagogické přístupy s ostatními rodiči v oblasti výchovy dětí. Účastí na tomto workshopu získají účastníci větší povědomí o roli rodiče při vzdělávání dětí a rozvíjení jejich finanční gramotnosti.

Tento produkt je volně šiřitelný - [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Podpora Evropské komise při tvorbě této publikace nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nemůže být zodpovědná za jakékoliv využití informací obsažených v této publikaci.

10 min

AKTIVITA 1

Zahájení workshopu, představení vzdělávacích cílů

Na začátku workshopu lektor přivítá účastníky a krátce je seznámí s programem a cíli workshopu. Cíle tohoto workshopu jsou následující:

Cíle workshopu

Po absolvování tohoto workshopu budou rodiče schopni:

Tématem tohoto workshopu jsou Základní koncepty pedagogiky. Po absolvování tohoto workshopu budou rodiče schopni:

- Uvědomit si význam výchovy a vzdělávání v rodině a jejich dopad na vzdělávání dětí.
- Rozšířit své pedagogické dovednosti na základě zkušeností sdílených ve skupině.
- Identifikovat alternativní vzdělávací přístupy k řešení náročných výchovných situací.
- Vyhodnotit využití různých forem pedagogiky v různých situacích.
- Využít ve vzdělávání praktické tipy a strategie související s pozitivním rodičovstvím.
- Přemýšlet o významu sebereflexe ve výchově a vzdělávání.

Tip!

Lektor by měl být schopen reagovat na potřeby účastníků workshopu úpravou obsahu a aktivit podle požadavků a potřeb účastníků. Například pokud skupina účastníků upřednostňuje velmi aktivní styl učení, může lektor zahájit workshop nějakou zahřívací dynamickou aktivitou (ice-breaker aktivita). Pokud tak však lektor učiní bez ohledu na preference účastníků, může účastníky vystrašit a odradit. Lektor musí být v této oblasti flexibilní a empatický.

30 min

AKTIVITA 2

Vzdělávání v rodinném kontextu

V této části workshopu lektor seznámí účastníky s významem vzdělávání v rodinném kontextu. Účastníci budou diskutovat a sdílet své zkušenosti ze vzdělávání v roli rodičů, a budou si vyměňovat praktické zkušenosti týkající se jejich vlastních přístupů.

Lektor může na úvod k tématu říci několik slov, například:

Pedagogika je věda, která zkoumá výchovný proces jako jeden z nejvýznamnějších jevů. Zkoumá výchovu jako záměrnou činnost, která jedince formuje, zkoumá vývoj výchovy, vzdělávací proces, jeho principy, metody a organizační formy. Role rodičů je ve výchově dětí nezastupitelná. Lektor položí skupině následující otázky:

- Jakou roli hrají rodiče ve vzdělávání dětí?
- Jako roli hrají rodiče při rozvoji finanční gramotnosti dětí?
- Měl by být rodič také dobrým učitelem (pedagogem)?

Poté, co se účastníci podělí o svůj názor, může lektor s účastníky diskutovat o jejich vlastních zkušenostech ohledně vzdělávacích strategií, které fungují nebo nefungují v jejich rodině.

Sdílení dobrých zkušeností: Všichni cítíme, že existují některé přístupy, které fungují lépe, nebo mají lepší výsledky než jiné.

Je však důležité vzít v úvahu citlivost vyučovaného tématu. Musíme vzít v úvahu nejen citlivost tématu, ale také jaký je náš konečný cíl výukové lekce, jak dobře dokážeme výukovou lekci zvládnout a jaký dopad může mít na naše děti. Pokud se pustíme do nějakého citlivého tématu, které nedokážeme zvládnout, můžeme v dětech vyvolat zmatek nebo jim dokonce výchovně ublížit. Například, pokud jde o teenagery, je docela obtížné je učit nebo po nich žádat chování, které by mohlo ohrozit jejich image před jejich kamarády. Někdy teenageři odmítají naše rady a brání se naší výchově právě proto, že mají obavy z toho, že by se ztrapnili či ponížili před kamarády.

Než se odhodláte ke nějaké výchovné lekci, měli byste zvážit situaci a ujasnit si, jakého výsledku chcete dosáhnout? A nemůžeme pokládat za dobrý výsledek situaci, kdy se nám podaří prosadit svou bez ohledu na důsledky pro naše dospívající děti. Měli bychom brát do úvahy jejich názory a postoje, ale také názory a postoje jejich vrstevníků.

Lektor poté účastníkům položí následující otázky k diskusi:

- Co si myslíte, že podle vašich zkušeností funguje nejlépe u vašich dětí? Jednoduše řečeno, pokud chcete, aby vaše děti udělaly něco konkrétního - například uklidily svůj pokoj nebo si udělaly domácí úkoly. Jak toho dosáhnete nejnáze?
- Když chcete změnit nějaké chování svého dospívajícího dítěte, co považujete za dobrý výsledek svého výchovného působení?

Tip!

Lektor samozřejmě může použít i další otázky, které uzná za vhodné. Činnosti workshopu lze upravit podle potřeb účastníků a lektora.

Hlavní obtíže: Existují situace nebo témata, u nichž může být obtížnější než u jiných získat pozitivní výsledek, o který se snažíme při výchově našich dospívajících dětí. Rodiče i učitelé mají v této oblasti velmi podobné zkušenosti a sdílejí tyto pocit. V některých případech můžeme poměrně snadno určit důvod, proč k tomu dojde, v jiných situacích to však není úplně zřejmé. Pokud se nám v některé oblasti nedaří výchovně působit na teenagera, je dobré se zamyslet a najít důvody, proč tomu tak je. Proč naše výchova v určité situaci selhává, proč náš přístup v konkrétní situaci nefunguje? Odpověď na tyto otázky nás posune k řešení. Někdy není snadné najít odpovědi na uvedené otázky, protože chování teenagerů ovlivňuje mnoho proměnných. Ale vždy je tu možnost poradit se s jinými rodiči nebo ještě lépe s nějakým odborníkem, který s dospívajícími pracuje.

Lektor poté účastníkům položí následující otázky k diskusi:

- V jakých situacích se vám nedaří výchovně působit na své dospívající děti?
- Co si myslíte, že může být důvodem?

Na konci této vzdělávací aktivity může lektor shrnout diskusi pomocí následujících otázek:

- Co jsme společně objevili nebo se naučili?
- Co považujete za nejdůležitější?
- Co bychom si měli zapamatovat z této vzdělávací aktivity?

40 min

AKTIVITA 3 Identifikace pedagogických přístupů

Lektor by měl na začátku aktivity říct několik slov, například:

Když vezmeme v úvahu naše osobní zkušenosti s výchovou teenagerů, tak jsme všichni zažili situace, kdy bylo obtížné teenagera zaujmout a upoutat jeho pozornost a ovlivnit jeho chování kýženým směrem. V následující aktivitě se pokusíme identifikovat úspěšné pedagogické strategie pro řešení takových situací. Za tímto účelem vás požádám, abyste se uspořádali do dvou skupin. Poté si každá ze skupin vybere nějakou typickou situaci, ve které se rodičům nedaří výchovně působit na teenagery. Ve skupině budete diskutovat o důvodech, které k tomu vedou. Poté se pokusíte navrhnout alternativní přístupy, které by mohly vést k lepším výsledkům v tomto typu situací. Každá ze skupin poté představí výsledky své práce všem a společně se pokusíme vyvodit nějaké závěry.

Lektor by měl účastníkům pomoci při rozdělení do dvou skupin. Zatímco skupiny pracují, je jim lektor k dispozici a odpovídá případné dotazy související se zadaným úkolem. Cílem je poskytnout účastníkům čas na přemýšlení o náročných situacích, kterým čelí, nebo které mohou nastat mezi nimi a jejich dospívajícími dětmi.

Poté skupiny sdílejí své názory a všichni diskutují o předložených alternativách. Na závěr může lektor shrnout názory účastníků prostřednictvím následujících otázek, například:

- Jaké jsou hlavní závěry, které z této aktivity můžeme vyvodit?
- Jaké pedagogické přístupy bychom si měli z této aktivity zapamatovat?

Tip!

Na konci každé vzdělávací aktivity nezapomeňte jako lektor ocenit aktivitu a názory účastníků. A před první přestávkou řekněte účastníkům, jaké občerstvení mají k dispozici, kde jsou toalety a kdy začíná další výuková aktivita.

10 min

PŘESTÁVKA

AKTIVITA 4 Různé formy pedagogiky

40 min

V rámci této aktivity představí lektor různé typy pedagogiky a požádá účastníky, aby si o každém typu něco zjistily. Na konci lektor požádá účastníky, aby se podělili o svůj názor na to, co zjistili.

Lektor může na úvod říct několik slov, například:

Pro učitele i rodiče je společná snaha hledat nejlepší pedagogický přístup při vzdělávání dospívajících dětí. Objevují se úplně nové problémy, jako je například závislost dětí na digitálních technologiích a sociálních sítích. Ale zůstávají i problémy starší, jakým je například převažující vliv na teenagera ze strany kamarádů a vrstevníků nad vlivem ze strany rodičů. Pochopení různých forem pedagogiky nám může pomoci rozvíjet naši vlastní pedagogiku, náš vlastní přístup výchově svých dospívajících dětí.

Tato část workshopu nasměřuje rodiče k internetu jako k bohatému zdroji teoretických i praktických informací o výchově dospívajících dětí. Lektor poté požádá účastníky, aby provedli na internetu průzkum a našli cenné či zajímavé informace na několik následujících témat:

Výchova teenagerů

Chyby při výchově teenagerů.

Co je to Sokratovská metoda?

Poté lektor požádá účastníky, aby prezentovali cenné či zajímavé informace, které k těmto tématům našli. Společně také diskutují, které z těchto informací a tipů by se dali s úspěchem aplikovat v praxi.

Na konci této vzdělávací aktivity může lektor shrnout diskusi pomocí následujících otázek:

- Co jsme společně objevili nebo se naučili?
- Co považujete za nejdůležitější?
- Co bychom si měli zapamatovat z této vzdělávací aktivity?

AKTIVITA 5 Pozitivní rodičovství

40 min

V této aktivitě představí lektor téma pozitivního rodičovství a požádá účastníky, aby si o tomto tématu něco nastudovali. Na konci této aktivity požádá lektor účastníky, aby se podělili o své názory a o své závěry.

Pro uvedení daného tématu může lektor sdělit účastníkům několik následujících vět:

V současné době existují nové přístupy, které mohou být ve vzdělávání užitečné. Pozitivní rodičovství je jedním z nich. Je to oblast pozitivní psychologie a zaměřuje se na štěstí, odolnost a

pozitivní vývoj dítěte. To znamená, že pozitivní rodičovství se snaží aplikovat takové rodičovské chování, které je nejdůležitější pro podporu pozitivního rozvoje dítěte.

Lektor poté požádá účastníky, aby na internetu nastudovali informace týkající se pozitivního rodičovství a aby si zapsali nápady, které považují za užitečné.

Lektor může říct například toto:

Nyní bych vás chtěl požádat, abyste si na internetu nastudovali informace o pozitivním rodičovství. Cílem je zjistit, co to je pozitivní rodičovství a co je základem tohoto přístupu. Pokud se vám podaří najít i zajímavé tipy nebo rady, které z tohoto přístupu vycházejí, tak si k nim udělejte krátké poznámky, abyste se o ně mohli podělit s ostatními.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi:

- Co je to pozitivní rodičovství?
- Co je základem tohoto přístupu?
- Jaké tipy a strategie z toho, co jste si nastudovali, mohou být pro vás jako rodiče užitečné?
- Které strategie, myšlenky a tipy z pozitivního rodičovství byste mohli uplatnit při výchově svých dětí?

Na konci této vzdělávací aktivity může lektor shrnout diskusi pomocí následujících otázek:

- Co jsme společně objevili nebo se naučili?
- Co považujete za nejdůležitější?
- Co bychom si měli zapamatovat z této vzdělávací aktivity?

PŘESTÁVKA

10 min

AKTIVITA 6 Význam sebereflexe

20 min

Lektor představí téma sebereflexe. Sebereflexe je schopnost přemýšlet o sobě, o svém jednání a následně ho adekvátně posoudit. Zjednodušeně sebereflexe = sebehodnocení. Sebereflexe je předpokladem pro přijetí odpovědnosti za sebe a své chování, a je také nezbytná pro hodnocení vlastního jednání. Schopnost sebereflexe je projevem inteligence. Člověk si jejím prostřednictvím uvědomuje nejen své vnitřní pocity a schopnosti, ale také nalézá nové možnosti chování pro budoucnost. Skrze sebereflexi si jedinec uvědomuje rovněž svůj vztah k ostatním lidem kolem sebe.

Rodičovská sebereflexe umožňuje vnímat a kriticky hodnotit své chování v roli rodiče a hledat možná zlepšení. Nikdo se nerodí skvělým a bezchybným rodičem. Děláme při výchově chyby,

ale sebereflexe nám umožní si těchto chyb všimnout, přiznat si je a najít cestu ke zlepšení. To je cesta, jak se stát lepším rodičem.

Poté lektor požádá účastníky, aby se podělili o své názory, a může jim položit např. tyto otázky:

- Dokážete si uvědomit, když jako rodič uděláte chybu?
- Jakou chybu jste ve výchově udělali v poslední době?
- Co děláte v případě, když si uvědomíte, že děláte nějakou chybu ve výchově?
- Máte odvahu zkoušet alternativní výchovné postupy?

Lektor samozřejmě může použít i další otázky, které umožní diskuzi účastníků na téma rodičovská sebereflexe.

10 min

AKTIVITA 7 Shrnutí workshopu

Na konci workshopu by měl lektor účastníkům poskytnout příležitost shrnout získané znalosti a dovednosti. Lektor by měl také požádat účastníky o zpětnou vazbu a krátké zhodnocení workshopu. Lektor může použít například některé z následujících otázek:

- Které téma vás během workshopu nejvíce zaujalo?
- Jaké nové znalosti a dovednosti jste se naučili?
- Proč je téma „Základní koncepty pedagogiky“ důležité?
- Jak se vám aktivity líbily?
- Je něco, co byste chtěli ve své rodině změnit nebo vylepšit na základě tohoto workshopu?
- Jak se vám workshop líbil?
- Která z aktivit se vám líbily nejvíce a která nejméně?
- Co byste se chtěli naučit na příštím workshopu?

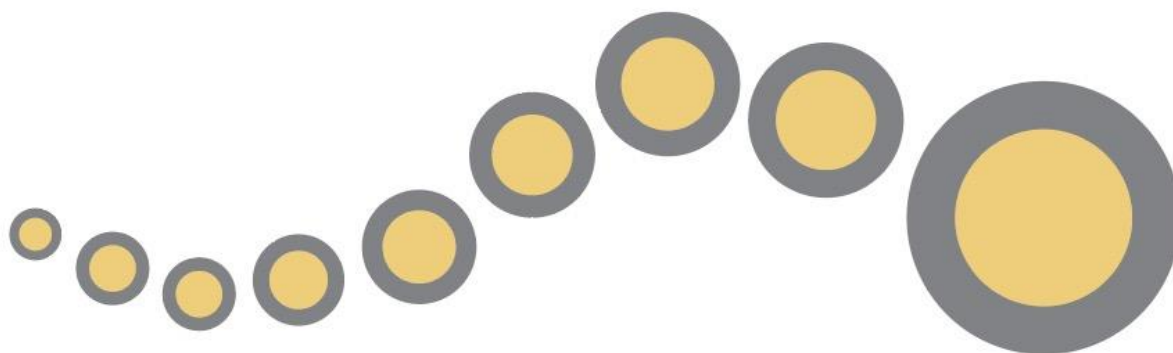

Na konci workshopu nezapomeňte účastníkům poděkovat za účast a ocenit vše pozitivní, jako je aktivita účastníků, jejich názory, kreativita, praktické zkušenosti z rodinného života, spolupráce s ostatními účastníky atd.

PIGGY Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

2019-1-CZ01-KA204-061127